

Rapport

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat het regionale politiekorps Groningen op 10 augustus 2005 (1) heeft besloten om haar dochter in haar woning aan te houden zonder eerst te vragen of haar dochter naar het politiebureau wilde komen en (2) om daartoe met vier politieambtenaren naar de woning te gaan.

Ook klaagt verzoekster erover dat de politieambtenaren de woning hebben betreden zonder eerst te vragen of haar dochter naar buiten wilde komen en de in de woning aanwezige bewoners - waaronder haar man in het bijzonder - onvoldoende uitleg hebben gegeven over de reden van de aanhouding.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 10 augustus 2005 bezocht de 29-jarige - aan schizofrenie lijdende - dochter van verzoekster, verder te noemen JQ, een winkel in haar woonplaats. Zij ging op enig moment naar de kassa met een pakje sigaretten. Naar eigen zeggen kreeg JQ bij de kassa een paniekaanval toen zij haar portemonnee niet kon vinden en gaf zij de caissière een klap in het gezicht. Daarna verliet JQ de winkel, het pakje sigaretten nam zij mee zonder betaald te hebben.

De caissière heeft daarop melding gedaan bij de politie van diefstal met geweld. Terstond zijn de politieambtenaren P. en R. naar de winkel gegaan waar zij proces-verbaal van aangifte hebben opgemaakt. Een collega van de caissière noemde JQ als verdachte. Nadat de verbalisanten P. en R. vervolgens op het politiebureau overleg hadden gevoerd met de chef van dienst had deze besloten dat JQ moest worden aangehouden. P. en R. zijn daarop, voorzien van een schriftelijke machtiging tot binnentreden, samen met hun collega's S. en T. naar de woning van verzoekster gegaan om JQ aan te houden.

2. Bij de woning van verzoekster aangekomen troffen de politieambtenaren P. en R. een broer van JQ aan, verder te noemen X. De beide politieambtenaren hebben met toestemming van X de woning betreden. Omdat de voordeur op slot zat en X niet beschikte over de sleutel daarvan, zijn P. en R. door een openstaand raam naar binnen geklommen. De politieambtenaren S. en T. bleven buiten de woning. In de woning troffen P. en R. verdachte JQ aan. Zij gaf direct te kennen mee te zullen gaan naar het politiebureau. Vrijwel op het zelfde moment verscheen een tweede broer van JQ, verder te noemen Y. Deze gelaste de beide politieambtenaren in niet mis te verstane bewoordingen en met luide stem dat zij direct de woning dienden te verlaten. X greep vervolgens verbalisante R. vast bij haar keel. Hierop ontstond een handgemeen tussen X, Y en een kort daarop ook nog verschenen broer Z enerzijds en de verbalisanten P., R. en de inmiddels ter assistentie naar binnen gekomen collega T. anderzijds. De politieambtenaren

hebben zich uiteindelijk met behulp van pepperspray van X, Y en Z weten te ontdoen waarna zij om verdere escalatie te voorkomen, met medeneming van verdachte JQ, bij de woning zijn vertrokken. X, Y en Z hebben zich door tussenkomst van nog een andere broer, AQ, korte tijd later vrijwillig aan het politiebureau gemeld.

Verbalisante R. heeft de volgende ochtend aangifte gedaan tegen X, Y en Z van poging tot doodslag. Verbalisant P. deed aangifte tegen X, Y en Z van bedreiging met de dood.

Enige tijd later hebben X, Y en Z zich voor de strafrechter moeten verantwoorden voor hun optreden jegens de verbalisanten P., R. en T. op 10 augustus 2005.

3.1. Bij brief van 29 september 2005 diende verzoekster een klacht in over het politieoptreden op 10 augustus 2005 bij de politie te Groningen. In deze brief klaagde verzoekster er met name over dat dit optreden van de politie in haar woning met veel machtsvertoon en intimidatie gepaard was gegaan.

3.2. Bij brief van 18 oktober 2005 aan het hoofd van de plaatselijke politie voegde de gemachtigde van verzoekster hieraan onder meer toe dat de familie Q zeer geschrokken was van het incident in hun woning. Ook liet de gemachtigde weten dat de politie reeds voor 10 augustus 2005 op de hoogte was van het feit dat de dochter JQ aan schizofrenie lijdt en dat het in dat verband verbazingwekkend is dat de politie had besloten om JQ met liefst vier politiefunctionarissen van huis te halen vanwege een winkeldiefstal, waar een enkel telefoontje had volstaan om JQ aan het bureau te laten verschijnen.

3.3. In het kader van de klachtbehandeling vond op 24 januari 2006 een gesprek plaats tussen de heer en mevrouw Q en hun gemachtigde enerzijds en de heer K., Unitchef Basiseenheid (...) en inspecteur van politie Ah, anderzijds. Deze bijeenkomst stond onder voorzitterschap van de plaatselijke burgemeester. Van de bijeenkomst is een verslag gemaakt. Vervolgens voerde de klachtbehandelaar de heer W. op 1 mei 2006 een gesprek met verzoekster en op 19 juni 2006 een gesprek met de heer AQ.

4. Op 15 september 2006 vond een hoorzitting plaats van de commissie voor de politiekachten. Hierbij waren aanwezig: verzoekster en haar gemachtigde, de heer AQ en de politieambtenaren P., S. en T. Van deze hoorzitting is verslag opgemaakt.

5. Bij brief van 5 oktober 2006 liet de beheerder van het regionale politiekorps Groningen verzoekster weten op basis van het advies van de Klachtenadviescommissie voor de Politieregio Groningen het deel van klacht dat betrekking had op de strafrechtelijke afwikkeling van het voorval niet ontvankelijk te achten en de overige klachtonderdelen niet gegrond te achten.

I. Ten aanzien van de aanhouding

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er in de eerste plaats over dat de politie met vier man sterk haar dochter in haar woning heeft aangehouden zonder eerst te vragen of haar dochter naar het politiebureau wilde komen.

Ter onderbouwing van deze klacht liet verzoeksters gemachtigde in het verzoekschrift van 23 februari 2007 onder meer weten dat de familie Q in 1981 met de plaatselijke politie de afspraak had gemaakt dat indien een gesprek met of aanhouding van een lid van de familie gewenst was, de politie telefonisch contact met het gezinshoofd zou opnemen, waarna het gezinshoofd vervolgens er voor zou zorgen dat dit lid van de familie zich bij de politie zou melden. Verzoekster achtte het niet juist dat nu net in het geval dat haar aan schizofrenie lijdende dochter een betrekkelijk licht vergrijp beging in een winkel die zij zeer regelmatig bezocht de politie deze afspraak had genegeerd en daarentegen met veel machtsvertoon JQ uit huis had gehaald. Een betere communicatie vanuit de politie na het voorval in de winkel en een minder overrompelend optreden van de politie bij de woning van JQ zou hebben voorkomen dat enkele leden van de familie zich in het nauw gedreven voelden, aldus de gemachtigde.

Ook sprak de gemachtigde zijn verwondering uit over het feit dat het verleden van een van de broers van JQ de politie aanleiding had gegeven om met versterking naar de woning te gaan, terwijl twee verbalisanten zich vervolgens geheel vrijwillig via het raam in de afgesloten woning begaven waaruit zij bij eventuele problemen niet eenvoudig zouden kunnen weg komen en waarbij ook het krijgen van assistentie bemoeilijkt zou zijn.

Al met al achtte verzoekster het optreden van de politie in dit geval buitenproportioneel en ook weinig professioneel.

2. In reactie op dit klachtonderdeel gaf de korpsbeheerder onder meer het volgende te kennen:

"Zoals uit het destijds ingestelde klachtonderzoek is gebleken werden de politieambtenaren mevrouw R. en de heer P. op 10 augustus 2005 door de meldkamer gezonden naar een vestiging van (...) in M. in verband met een winkeldiefstal waarbij de caissière door de verdachte zou zijn geslagen. Het onderzoek ter plaatse wees uit dat een vrouwelijke klant een pakje sigaretten op de lopende band bij de kassa had gelegd. Deze vrouw had haar portemonnee gepakt en bukte zich toen ze zich ter hoogte van de kassa bevond. Plotseling kwam ze omhoog en gaf zonder enige aanleiding de caissière een harde vuistslag in het gezicht. De klant pakte vervolgens het pakje sigaretten van de band en verliet zonder te betalen de winkel. De caissière raakte door een vuistslag gewond. Zij had een dikke wang en een wondje boven haar linker oog. De caissière kende de verdachte niet van naam, maar een collega van haar wist dat de achternaam van de verdachte Q. was er dat ze in de (...) te M. woonde. Navraag bij de meldkamer leverde het

juiste adres van de verdachte op. Door winkelpersoneel werd een signalement van de verdachte verstrekt.

De caissière wenste aangifte te doen van diefstal, vergezeld, voorafgegaan of gevolgd door geweld, strafbaar gesteld in artikel 312 van het Wetboek van Strafrecht (zie Achtergrond, onder 1.; N.o.). De betrokken politiemensen hebben vervolgens contact opgenomen met de dienstdoende chef van dienst, de heer Sc. Na hem over de zaak te hebben geïnformeerd heeft de chef van dienst besloten dat meteen tot aanhouding van de verdachte diende te worden overgegaan. Er was nog sprake van een heterdaad situatie, zodat toestemming voor de aanhouding van de officier van justitie niet was vereist. Bovendien was er sprake van een ernstig feit (gekwalficeerde diefstal) waarop naar zijn mening door de politie direct actie ondernomen diende te worden.

Het besluit van de chef van dienst acht ik onder de gegeven omstandigheden juist. Ingevolge de bepalingen van het Wetboek van Strafrecht was de politie bevoegd tot aanhouding over te gaan. De ernst van het strafbare feit leende zich er niet voor de verdachte op een later tijdstip uit te nodigen voor een verhoor op het politiebureau. Ik acht de klacht op dit onderdeel ongegrond.

Het adres waar verdachte Q. woonachtig was, betrof een bij de politie bekend pand. Daar woonden ook enkele broers van verdachte, waarvan bekend was dat ze gewelddadig konden reageren op politiebezoek. Tijdens een verhoor op 4 april 2005 had Y onder andere verklaard dat de politie blij mocht zijn dat ze niet bij de familie aan de deur waren geweest om aanhoudingen te verrichten. Volgens Y werd er niemand tot de woning toegelaten en bij eventueel binnentreden zou een escalatie van geweld optreden. De man verklaarde een zeer geoefend vechtsporter te zijn en dat hij geweld in de richting van de politie niet schuwde. Ook zijn broers zouden dezelfde mening zijn toegedaan en konden zo mogelijk nog heftiger reageren op politiebezoek.

Het spreekt naar mijn mening voor zich dat de chef van dienst destijds heeft besloten ter ondersteuning van de verbalisanten R. en P., twee extra politiemensen in te zetten. Er was sprake van ernstige bedreigingen ten aanzien van politiemensen die van plan zouden zijn in de woning van de familie Q een aanhouding te verrichten. Hoe juist die keuze is geweest, is achteraf wel gebleken uit de uiterst gewelddadige reactie van enkele zoons van klaagster toen de verdachte werd aangehouden. Ik acht dit deel van de klacht ongegrond.

Met betrekking tot de aanhouding van de verdachte werd besloten dat deze zou worden verricht door R. en P., voornoemd. De beide andere politiemensen, mevrouw S. en de heer T., zouden waar nodig ondersteuning bieden. R. en P. waren in het bezit van een door de hulpofficier van justitie Sc. opgemaakte schriftelijke machtiging om ter aanhouding van de verdachte, de woning van de familie Q te mogen betreden. Op aanbellen bij de woning werd niet gereageerd. Er werd echter wel een man in de woning gesignaleerd, die

kennelijk aan het schilderen was. Naar later bleek was dit X. Nadat X een raam aan de voorzijde van de woning had geopend, verklaarde hij dat hij de deur niet kon openen, omdat deze op slot zat en er geen sleutel in de woning aanwezig was. R. en P. hebben via het geopende raam aan X uitgelegd waarvoor ze kwamen, namelijk de aanhouding van zijn zus JQ. Met X werd overeengekomen dat R. en P. de woning binnen zouden komen via het door hem geopende raam. De beide andere politiemensen bleven buiten wachten. Op dat moment was de aan te houden persoon niet in de woonkamer aanwezig. Het was de politiemensen op dat moment in het geheel niet bekend of JQ thuis was. In de woning bleek een verbinding te bestaan met een naastliggend pand. Kennelijk verbleef JQ in dat deel van beide woningen. Na enige tijd verscheen zij in het deel van de woning waar R. en P. zich ook bevonden. Ze hebben haar vervolgens aangehouden.

Het is dus feitelijk niet mogelijk geweest om aan JQ te vragen om naar buiten te komen. Zij was immers niet aanwezig in de ruimte direct achter het geopende raam. Beide politiemensen werden vervolgens door X in de woning toegelaten via het door hemzelf geopende raam. X heeft bovendien niet voorgesteld om zijn zuster op te halen, kennelijk vond hij het goed dat de aanhouding in de woning plaats zou vinden. Hij wist immers waarvoor de politie kwam. Van onbehoorlijk handelen van R. en P. is naar mijn mening geen sprake. Ik acht dit deel van de klacht ongegrond.

Zoals uit het destijds ingestelde klachtonderzoek is gebleken is in ieder geval aan X, aan JQ en aan hun vader uitgelegd waarvoor de politiemensen kwamen. Ik verwijs u naar de inhoud van de door de agenten afgelegde verklaringen. Daaraan voeg ik toe dat de echtgenoot van klaagster zich in het geheel niet heeft opgeworpen als gesprekspartner voor de politiemensen. Zij hebben hem op eigen initiatief uitgelegd waarvoor ze kwamen, namelijk de aanhouding van JQ voor winkeldiefstal. Zijn kinderen dachten er kennelijk ook zo over. Zij beslisten wat er moest gebeuren zonder daarover met hun vader in overleg te treden. De heer Q heeft zich maar even laten zien en hij heeft zich in het geheel niet met de situatie bemoeid. Ik ben van mening dat aan de bewoners voldoende uitleg is gegeven over de reden van het politiebezoek. Ik acht dit deel van de klacht ongegrond."

3. In antwoord op enkele door de Nationale ombudsman gestelde vragen liet de gemachtigde van verzoekster op 1 november 2007 weten dat de in 1981 met de politie gemaakte afspraak inhield dat de politie voorafgaand aan een ingrijpen ten aanzien van de kinderen van de familie Q steeds de moeder zou benaderen om escalatie te voorkomen. Deze afspraak was niet op papier vastgelegd. Tenslotte liet de gemachtigde weten dat de politie de familie Q tussen 1981 en 2007 in totaal zes keer overeenkomstig deze afspraak had benaderd.

4. Naar aanleiding van een nadere vraag van de Nationale ombudsman werd van de zijde van de politie nog aangevoerd dat de chef van dienst op basis van de door de verbalisanten R. en P. verstrekte informatie had besloten dat de verdachte meteen diende te worden aangehouden. In zijn afweging had hij rekening gehouden met de ernst van het

feit en het belang van het strafrechtelijk onderzoek. In de optiek van de politie was er sprake van een ernstig strafbaar feit, diefstal met geweld, waarbij aangever gewond was geraakt, welk delict zich er niet voor leende om op een later moment de verdachte te vragen vrijwillig op het politiebureau te verschijnen. Bovendien was er een onderzoeksbelang omdat de verdachte het gestolen goed nog in haar bezit zou kunnen hebben. Omdat nog sprake was van een heterdaad situatie kon de verdachte, zonder voorafgaande toestemming van een officier van justitie, worden aangehouden.

Beoordeling

(1) Ten aanzien van de beslissing om de dochter van verzoekster niet vrijwillig aan het bureau te laten verschijnen.

5. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

6. Ingevolge artikel 2 van de Politiewet 1993 (zie Achtergrond onder 2), heeft de politie onder meer de taak om in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde.

7. Op 10 augustus 2005 ontving de politie omstreeks 15.15 uur een melding van een incident in een winkel te M. waarbij een klant de caissière had geslagen en vervolgens met medeneming van een pakje sigaretten zonder dit af te rekenen de winkel had verlaten. Na ontvangst van de melding zijn de politieambtenaren P. en R. ter plaatse gegaan en hebben daar de verklaring opgenomen van de betrokken caissière. Uit hoofde van hun wettelijke taak hebben de beide politieambtenaren deze verklaring vastgelegd in een proces-verbaal van aangifte. Hierin was ook de identiteit van de verdachte vastgelegd. Kort daarna hebben zij zich, begeleid door twee collega's naar de woning van verzoekster begeven om de verdachte aan te houden.

Verzoekster heeft aangevoerd dat tussen haar familie en de politie sinds 1981 de - niet schriftelijk vastgelegde - afspraak bestaat dat de politie in voorkomende gevallen contact zou opnemen met het gezinshoofd waarna deze er voor zou zorgen dat degene wiens komst op het politiebureau werd verlangd ook daadwerkelijk zich aan het bureau zou komen melden. Zij acht het niet juist dat de politie ondanks meerdere goede ervaringen in het verleden in dit geval niet overeenkomstig deze afspraak heeft gehandeld.

Het is aannemelijk dat in het verleden de door verzoekster genoemde afspraak is gemaakt en dat de plaatselijke politie na 1981 meermaals overeenkomstig deze afspraak contact heeft gezocht met het gezin van verzoekster.

Dit laat echter onverlet dat de politie in voorkomende gevallen kan besluiten dat een gezinslid van verzoekster op andere wijze dient te worden benaderd dan overeenkomstig deze afspraak. Gezien de ernst van het feit waarvan de dochter van verzoekster werd verdacht en waarvoor zij op heterdaad kon worden aangehouden, heeft de Nationale ombudsman er begrip voor dat de politie in dit geval ervoor heeft gekozen JQ op directe wijze te benaderen en niet via voorafgaand contact met haar ouders.

8. De politie had er ook voor kunnen kiezen om de JQ te vragen vrijwillig aan het politiebureau te verschijnen om te worden gehoord als verdachte. Voor het feit waarvan zij werd verdacht had zij ook buiten heterdaad kunnen worden aangehouden.

De politie heeft er echter voor gekozen om de verdachte niet vrijwillig aan het bureau te laten verschijnen maar op haar woonadres aan te houden. Als reden hiervoor is aangevoerd dat sprake was van diefstal met geweld waarbij het slachtoffer gewond was geraakt. In de optiek van de politie was hier sprake van een ernstige verstoring van de rechtsorde.

Alles overziend, acht de Nationale ombudsman dit een aanvaardbare beslissing. Het door de dochter van verzoekers jegens de caissière toegepaste geweld en de door de verbalisanten waargenomen verwonding als gevolg daarvan, geven aan een op zich 'kleine' diefstal van een artikel van betrekkelijk geringe waarde, een dimensie waarop een duidelijke reactie van de zijde van de politie alleszins gerechtvaardigd is. Dat in het vervolg daarop toch geen strafvervolgning heeft plaats gevonden, doet hieraan niet af.

Op dit onderdeel is de onderzochte gedraging behoorlijk.

(2) Ten aanzien van het ter aanhouding van JQ met vier politieambtenaren naar de woning van verzoekster gaan.

9. Het evenredigheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen voor het bereiken van een doel een middel aanwenden dat voor de betrokkenen niet onnodig bezwarend is en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel.

10. Op grond van ervaringen uit het verleden met enkele familieleden van verdachte JQ hield de politie rekening met de mogelijkheid dat de aanhouding van JQ niet probleemloos zou verlopen. Om die reden werden de met de aanhouding belaste politieambtenaren ondersteund door twee collega's op de achtergrond. Ook waren de met aanhouding belaste politieambtenaren uitgerust met een schriftelijke machtiging tot binnentreden in de woning tegen de wil van de bewoner.

11. De wijze waarop de politie na aankomst bij de woning van verzoekster optrad, lijkt echter niet in overeenstemming met de aanvankelijke zorg omtrent het mogelijke verloop van de aanhouding van JQ. Opmerkelijk is dat de verbalisanten R. en P. na het eerste contact met X in overleg met hem besloten om de afgesloten woning te betreden via een

openstaand raam, hoewel uit hun eerste contact met X in het geheel niet was komen vast te staan dat JQ in de woning aanwezig was. De korpsbeheerder heeft op dit punt aangevoerd dat X niet had voorgesteld om zijn zuster op te halen en dat hij het dus kennelijk goed vond dat de aanhouding in de woning zou plaatsvinden.

Met het oog op de door de politie vooraf gevreesde escalatie, had het echter voor de hand gelegen dat de verbalisanten X op dat moment eerst zouden hebben gevraagd na te gaan of zijn zuster in de woning aanwezig was en - voor het geval zij aanwezig was - X vervolgens zouden hebben gevraagd haar naar buiten te laten komen.

Echter door zich, zonder dat bekend was welke leden van de familie Q zich in de woning bevonden - mogelijk overbodig - in de op dat moment niet gemakkelijk toegankelijke woning te begeven, hebben R. en P. zich bewust begeven in de vooraf als mogelijk bedreigend ingeschatte situatie waarin onzeker was of zij snel bijstand zouden kunnen krijgen van hun ondersteunende collega's buiten de woning op het moment dat daaraan behoefte zou bestaan. Hoewel het uiteraard niet zo kan zijn dat de gebroeders X, Y en/of Z de politie met het oog op de aanhouding van hun zus JQ toegang tot de woning konden ontzeggen, hadden de verbalisanten juist ter voorkoning van eventuele escalatie, voor het bereiken van het doel, de aanhouding van JQ, eerst het minst vergaande middel moeten aanwenden. Daarna had desgewenst alsnog, eventueel met gebruikmaking van de verstrekte machtiging tot binnentreden, de woning kunnen worden betreden. Door echter direct de woning te betreden, hebben de bij de aanhouding betrokken politieambtenaren bijgedragen aan de vooraf juist gevreesde escalatie.

Dat het betreden van de woning in overleg met X gebeurde, doet hieraan niet af.

Op dit onderdeel is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van de informatieverstrekking ten tijde van de aanhouding

Bevindingen

1. Ook klaagt verzoekster erover dat de politieambtenaren die in de woning aanwezige bewoners - waaronder haar man in het bijzonder - geen of onvoldoende uitleg hebben gegeven over de reden van de aanhouding. Met name het volstrekt negeren van de in de woning aanwezige vader van het gezin had kwaad bloed gezet, aldus verzoekster.

2. In reactie op deze klacht is van de zijde van de politie aangevoerd dat verbalisanten P. en R. bij de woning van verzoekster in eerste instantie te maken kregen met X, aan wie zij toen hadden meegedeeld wat de reden was voor hun komst. X had hen daarop toestemming gegeven de woning te betreden. X had hen toen niet meegedeeld dat JQ thuis was. Een maal in de woning hebben P. en R. ook de verdachte zelf en de echtgenoot van verzoekster uitgelegd dat zij langs kwamen ter aanhouding, aldus de korpsbeheerder.

Beoordeling

3. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien.

4.1. Uit de in het dossier aanwezige stukken is gebleken dat de politieambtenaren P. en R. tijdens het eerste mondelinge contact met X hem door het geopende raam hebben meegedeeld dat zij voor JQ kwamen.

X heeft in dat verband te kennen gegeven dat de politie hem toen niet heeft meegedeeld dat zij JQ wilden aanhouden, laat staan voor welk feit. De verbalisanten hebben aangevoerd dat zij X wel volledig hebben geïnformeerd.

In het algemeen onthoudt de Nationale ombudsman zich van het geven van een oordeel over (een onderdeel van) een klacht, als de lezing van verzoeker (op dat punt) lijnrecht staat tegenover de lezing van het bestuursorgaan.

Anders is het echter indien er sprake is van omstandigheden op grond waarvan aan de ene lezing meer betekenis moet worden gehecht dan aan de andere lezing. Die situatie doet zich hier voor.

Het staat vast dat X twee van de vier politiemedewerkers toegang tot de woning heeft verschaft. Gezien de betrokkenheid van de leden van de familie Q bij het welzijn van hun aan schizofrenie lijdende gezinslid JQ, acht de Nationale ombudsman het niet aannemelijk dat toen X vernam dat de politie langskwam voor zijn zuster, hij de politie toen zonder enige nadere uitleg toegang tot de woning zou hebben verschaft. Aangenomen wordt derhalve dat politieambtenaren P. en R. bij het eerste contact met X overeenkomstig het bepaalde in artikel 1 van de Algemene wet op het binnentreden (zie Achtergrond, onder 3.) wel mededeling hebben gedaan van het doel van het binnentreden.

4.2. Tegenover de klacht dat de politie de dochter van verzoekster niet heeft geïnformeerd over de reden van de aanhouding, staan meerdere verklaringen van politiezijde dat de verbalisanten haar wel terstond hebben meegedeeld waarom zij werd aangehouden.

Ook hier geldt dat sprake is van omstandigheden op grond waarvan aan de ene lezing meer betekenis moet worden gehecht dan aan de andere lezing.

Op grond van de verstrekte informatie acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat het JQ toen zij zich in haar woning geconfronteerd zag met de politie direct duidelijk was om welke reden de politie naar haar op zoek was.

Zij heeft daarna ook direct zonder enige tegenwerking meegewerkt aan de aanhouding. In dat verband valt er geen enkele reden te bedenken waarom de verbalisanten op dat

moment haar de reden voor aanhouding zouden hebben willen onthouden.

Het moet er dan ook voor worden gehouden dat de verbalisanten JQ wel terstond de reden voor aanhouding hebben meegedeeld. Dat dit de overige bij de aanhouding aanwezige leden van de familie Q mogelijk is ontgaan, doet hieraan niet af.

Daarnaast staat vast dat JQ bij aanvang van het verhoor op het politiebureau zeker is geïnformeerd om welke reden zij was aangehouden.

4.3. Tegenover de klacht dat de politie de echtgenoot van verzoekster in zijn eigen woning volledig heeft genegeerd, staan eveneens meerdere verklaringen van politiezijde dat geen sprake is van negeren van de echtgenoot van verzoekster en dat de verbalisanten ook hem hebben meegedeeld waarom zijn dochter werd aangehouden.

Ook hier geldt dat sprake is van omstandigheden op grond waarvan aan de ene lezing meer betekenis moet worden gehecht dan aan de andere lezing.

Op basis van de in diverse instanties afgelegde - en niet steeds eenduidige - verklaringen van bij de aanhouding van JQ aanwezige familieleden komt de Nationale ombudsman tot het oordeel dat het beeld dat zij hiervan hebben overgehouden sterk is beïnvloed door de tijdens de aanhouding ontstane opwinding en consternatie. Gezien de gedetailleerde beschrijvingen van het incident door de betrokken politieambtenaren, hecht de Nationale ombudsman dan ook meer geloof aan deze verklaringen dan aan de verklaringen van de gezinsleden van verzoekster.

Op al deze onderdelen is de onderzochte gedraging behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Groningen is

- gegrond ten aanzien van het betreden van de woning van verzoekster zonder eerst een minder vergaande oplossing te hebben gezocht, wegens schending van het vereiste van evenredigheid.

- niet gegrond ten aanzien van de overige onderdelen.

Onderzoek

Op 26 februari 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw Q. te M, ingediend door mevrouw mr. J. Boelstra advocaat te Groningen, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Groningen. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Groningen

(de burgemeester van Groningen), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Groningen over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier van justitie maakte van deze gelegenheid geen gebruik. Tijdens het onderzoek kregen het regionale politiekorps Groningen en verzoekster de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Vervolgens werd verzoekster in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder en de gemachtigde van verzoekster deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 23 februari 2007, met bijlagen.

Standpunt van 10 mei 2007 van de beheerder van het regionale politiekorps Groningen, met bijlagen.

Brief van 1 november 2007 van de gemachtigde van verzoekster, ter beantwoording van drie nadere vragen van de Nationale ombudsman.

E-mailberichten van 1, 8 en 16 april 2008 van de regionale klachtencoördinator, met bijlagen.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wetboek van strafrecht

Artikel 312, eerste lid

"Met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft diefstal, voorafgegaan, vergezeld of gevolgd van geweld of bedreiging met geweld tegen personen, gepleegd met het oogmerk om die diefstal voor te bereiden of gemakkelijk te maken, of om, bij betrapping op heter daad, aan zichzelf of andere deelnemers aan het misdrijf hetzij de vlucht mogelijk te maken, hetzij het bezit van het gestolene te verzekeren."

2. Politiewet 1993

Artikel 2

"De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven."

3. Algemene wet op het binnentreden

Artikel 1, eerste lid

"Degene die bij of krachtens de wet belast is met de opsporing van strafbare feiten of enig ander onderzoek, met de uitvoering van een wettelijk voorschrift of met het toezicht op de naleving daarvan, dan wel een bevoegdheid tot vrijheidsbeneming uitoefent, en uit dien hoofde in een woning binnentreedt, is verplicht zich voorafgaand te legitimeren en mededeling te doen van het doel van het binnentreden. Indien twee of meer personen voor hetzelfde doel in een woning binnentreden, rusten deze verplichtingen slechts op degene die bij het binnentreden de leiding heeft."